

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний
педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
ЗО «Могильовський державний університет імені А. О. Кулешова»**

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Збірник абстрактів

**Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
28-29 березня 2018 року**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
SHEE «Pereiaslav-Khmelnyskyi Hrihorii Skovoroda
State Pedagogical University»
National Pedagogical Dragomanov University
Mogilev State A. Kuleshov University**

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PRESCHOOL EDUCATION

Book Abstracts

of International Scientific and Practical Internet Conference
March 28-29, 2018

УДК 373.2:001.895 (082)

I-66

Рекомендовано Вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (протокол № 6 від 21 лютого 2018 р.)

Рецензенти:

Зданевич Лариса Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завкафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія;

Кузьменко Віра Ульянівна, доктор психологічних наук, професор кафедри теоретичної та консультативної психології НПУ імені М. П. Драгоманова.

Редакційна колегія:

1. Калмикова Лариса Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», голова;
2. Волженцева Ірина Вікторівна – доктор психологічних наук, професор кафедри психології ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;
3. Гавриш Наталія Василівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;
4. Лохвицька Любов Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти, заступник декана факультету педагогіки і психології з наукової роботи ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».
5. Андреева Тамара Титівна – кандидат філософських наук, доцент, заступник завідувача кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».
6. Луценко Ірина Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методик та технологій дошкільної освіти Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова.
7. Прокоф'єва Ольга Олегівна – завідувач кафедри педагогіки дитинства і сім'ї, кандидат педагогічних наук, доцент ЗО «Могильовський державний університет ім. А.О. Кулешова» (Республіка Білорусь).

Інноваційні технології в дошкільній освіті: Збірник абстрактів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Переяслав-Хмельницький, 28-29 березня 2018 р. / за заг. ред. Л. О. Калмикової, Н. В. Гавриш. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2018. 268 с.

У виданні вміщено матеріали наукових розвідок учасників Міжнародної інтернет-конференції «Інноваційні технології в дошкільній освіті». Розкрито актуальні проблеми розробки та впровадження інноваційних технологій розвитку, виховання і навчання в системі дошкільної освіти в контексті сучасних суспільних трансформацій; здійснено презентацію доробку передових технологій; виокремлено сучасні тенденції у реалізації інноваційних технологій в дошкільній освіті на всіх її рівнях.

Рекомендовано фахівцям системи дошкільної освіти: науковцям, викладачам, аспірантам, вихователям, методистам, студентам.

УДК 373.2:001.895 (082)

© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2018

ЗМІСТ

ПРЕФЕЙС

РОЗДІЛ I. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПСИХОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Баль О. В. Особливості застосування арт-терапії в роботі з дітьми дошкільного віку	14
Голінська О. Г. Використання інноваційних технологій в психології розвитку дитини дошкільного віку.	16
Кузьменко В. У. Технологія урахування індивідуальних особливостей розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО та внутрішньо-переміщених осіб	17
Lokhvytska L. V. A new perspective on moral education for preschool children – based on psychological patterns of behaviour.	18
Люта М. С. Формування емоційної зрілості дитини дошкільного віку	19
Рула Т. О. Спілкування дитини з однолітками як засіб соціалізації особистості	20
Терещенко Л. А., Мойзрист О. М. Невротичні розлади в психології розвитку дитини дошкільного віку	22
Шелиспанская Э. В. Использование нетрадиционных техник рисования для преодоления конфликтных ситуаций в семье дошкольника	23

РОЗДІЛ II. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Демченко В. А. Засоби формування узагальнених уявлень про соціально схвалювальні форми самовираження	25
Калмикова Л. О. Інноваційні психолінгводидактичні технології розвитку мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку	26
Кругій К. Л., Зданевич Л. В. Дитячі okazіоналізми як продукт мовної системи та феномен дитячого мовлення	27
Мисан І. В. Психолінгвістична технологія збагачення мовлення старших дошкільників фразеологізмами	29
Побірченко Н. А. Психолінгвістика технологій розвитку нового типу економічного мислення у дошкільників	30
Товкач І. Є. Індивідуалізація психолого-педагогічної роботи з дітьми старшого дошкільного віку за авторською методикою «Розглядай та пізнавай»	33
Форноляк І. В. Психолінгвістика у формуванні усвідомленого ставлення учнів до збереження здоров'я	37
Харченко Н. В. Визначаємо, чи розуміють діти денотативне значення слів?	38

РОЗДІЛ III. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ (ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНИКА)

Андрюшенко Т. К. Технологія формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників	44
Аніщук А. М. Використання інтерактивних технологій оптимізації мовленнєвого самовираження дошкільників	45
Антоненко Ю. Г. Особливості трудового виховання старших дошкільників в умовах сьогодення	46
Барна Х. В., Бобирєва О. С. Проектна діяльність як метод розвитку допитливості у старших дошкільників	48
Барна Х. В., Епереші О. В. Інтерактивне навчання як суб'єкт- суб'єктний підхід в організації навчальної взаємодії з старшими дошкільниками	49
Барна Х. В., Кляп Є. І. Інтегрований підхід – потенціал для формування інтелектуальних умінь у дітей старшого дошкільного віку	50
Башаркіна Е. А., Секацкая А. О. Межличностные отношения детей старшего дошкольного возраста в контексте инновационных подходов воспитания	51
Бурчик В. О. Особливості розвитку звукової культури мовлення дітей у добукарний період	52
Вакуленко А. В. Національне виховання і навчання дошкільника	54
Василенко Н. М. Здоров'язберігаючі технології в системі музичного виховання дітей дошкільного віку	55
Гавриш Н. В. Сучасні технології роботи з літературним текстом у дошкільному закладі	57
Гагаріна Н. П. Інтелектуальні карти та коректурні таблиці як засіб інтеграції змісту дошкільної освіти	59
Гусєва Н. Г. Формування у дошкільників мотивації до дій і моделей поведінки, орієнтованих на сталий стиль життя	61
Дармостук Є. Ю. Інноваційні технології формування творчої особистості дошкільника в освітньому просторі ДНЗ	62
Ежкова Н. С. Приобщение старших дошкольников к социокультурным ценностям: теоретико-технологический аспект	64
Ільїна Д. В. Пізнавально-розважальне шоу як засіб ознайомлення старших дошкільників з науковими експериментами у контексті STREAM підходу	65
Карпенко Ю. М. Інноваційні технології в дошкільній педагогіці (виховання і навчання дошкільника)	67
Карпук О. Б. Особливості розвитку фонематичного слуху дітей старшого дошкільного віку у процесі навчання грамоти	70
Козелецька Ю. Г.	

Культура розмовно-побутового мовлення дітей старшого дошкільного віку в сім'ї	71
Курінна С. М. Сміхова культура як засіб морально-етичного виховання дошкільників	72
Курінний Я. В. Використання ігрових технологій у процесі економічної соціалізації дітей дошкільного віку	74
Ласло Н. Ч., Грєба І. З. Szakmák iránti érdeklődés formálása az óvodás korba	75
Ласточкіна О. В. Інформаційні технології в логопедичній роботі з дошкільниками	78
Lytwyschko O. M. Soziale Kompetenz des Vorschulkindes als die Hauptkomponente der Erziehung eines modernen Kinds: theoretische Analyse	79
Лущик Л. М. Інноваційні технології в дошкільній педагогіці (виховання і навчання дошкільника)	80
Люріна Т. І. Технологія психолого-педагогічного супроводу формування моральної сфери особистості	82
Маргинюк Л. В. Ретро-інновації в ігровій діяльності сучасних дітей (на прикладі настільних ігор)	83
Маршицька В. В. Сучасні підходи до соціалізації дітей старшого дошкільного віку	85
Матвієнко С. І. Формування у дітей старшого дошкільного віку основ здорового способу життя засобами ігрових технологій	87
Мирончук О. Ю. Особливості використання старшими дошкільниками у мовленні різних частин мови (слів-назв, слів-дій, слів-ознак)	88
Михайленко О. В. Про впровадження програми «Скарбниця моралі»: здобутки у моральному вихованні дошкільників	89
Музиченко Є. І. Формування моральних почуттів у дітей старшого дошкільного віку засобом української народної казки	91
Назаренко Г. А. Концептуальні засади технології педагогічної фасилітації формування та розвитку автентичності особистості дошкільника	92
Остапук Ю. В. Формування різних типів моральної поведінки у дітей старшого дошкільного віку у процесі сюжетно-рольових ігор	94
Остряньська О. А. Формування соціально-комунікативних умінь у дітей старшого дошкільного віку в закладах дошкільної освіти засобами театрального леп буку	96
Панасюк В. В. Лялько педагогіка в різних видах театру	98
Пісоцька Л. М. Методика формування знань про робітничі професії у контексті інноваційних процесів у дошкільній освіті	101

Поворознюк С. І. Етнокультурні технології у вихованні дітей із родин учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщених осіб	102
Порва М. І. Технології соціалізації старших дошкільників з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах ЗДО	104
Приходько О. В. Знайомство дошкільників з творами живопису	105
Прокоф'єва О. О. Технологія поликультурного виховання дітей дошкільного віку	109
Пушкіна М. М. Валеологічне виховання дітей дошкільного віку, як фактор формування здорового способу життя	110
Пушкіна М. М. Комплексна система здоров'я збережувальної діяльності дошкільного навчального закладу – школи сприяння здоров'ю	115
Рудківська Н. Л. Технологія формування синтаксичної будови мовлення дітей старшого дошкільного віку	120
Руріч Л. О. Сучасні підходи до організації дошкільної освіти засобами впровадження інноваційних технологій	122
Сакир С. В. Формування сенсорної культури у дітей старшого дошкільного віку засобом дидактичної гри	123
Сапранкова І. Г. Гребенюк І. І. Використання інноваційних технологій в групі дітей з порушенням мови	125
Севернёва Л. В. Использование информационно-коммуникационных технологий в образовательном процессе учреждения дошкольного образования	134
Смирнова О. О. Підготовка дітей старшого дошкільного віку до читання засобами дидактичних ігор	136
Соцька О. П. Індивідуальне спрямування еколого-естетичного розвитку особистості дитини раннього віку	137
Ткаченко Л. М. Сучасне заняття в закладі дошкільної освіти з використанням технології ТРВЗ	138
Чернова А. В. Вплив кольору на здоров'я дитини	139
Чігірін О. І. Театралізована діяльність як засіб формування зв'язного мовлення у дітей старшого дошкільного віку	143
Швецова Т. Ю. Использование личностно ориентированных технологий в обучении детей дошкольного возраста	145
Шейченко М. В. Комплексна система оздоровчих заходів, спрямованих на розвиток і формування здорової дитини	147
Шижук Н. В. Технології формування соціальної компетентності старших дошкільників в умовах сільських НВК «Загальноосвітній навчальний заклад – Заклад дошкільної освіти»	152

Янда Л. М. До проблеми гендерного виховання дітей старшого дошкільного віку в Україні	153
---	------------

РОЗДІЛ IV. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Андреева Т. Т., Андреева А. П. Современные технологии экологического образования средствами сказки	155
--	------------

Атрощенко Т. О., Зеленчук С. І., Теоретичні аспекти виховання творчої спрямованості особистості дітей старшого дошкільного віку в процесі мовленнєвої діяльності	156
--	------------

Ватутіна О. А. Технологія роботи над описом сюжетних картин як інноваційна методика попередження мовленнєвих порушень зв'язного мовлення у дітей	157
--	------------

Дронова О. О. Мистецтво автопортрету як засіб становлення образу «Я» у дітей дошкільного віку	159
---	------------

Кіндрат І. Р. Літературні проекти у системі освітньої роботи дошкільного закладу освіти: інноваційні підходи у роботі з літературними творами	161
---	------------

Ліхницька Л. М., Вічавська О. С. Інноваційні методи навчання мистецькій діяльності майбутніх учителів музики	163
--	------------

Мишакіська Л. О. Розвиток діалогічного мовлення дітей дошкільного віку	165
--	------------

Мурашко Е. А. Использование виртуальной среды музеев в работе педагога учреждения дошкольного образования	167
---	------------

Пасічник С. О. Використання схем-моделей у мовленнєвій роботі закладу дошкільної освіти.	168
--	------------

Рибалко В. О. Інноваційні технології та методики формування логічного мислення у галузі дошкільної освіти	169
---	------------

Савченко Н. В. Інтерактивні технології в системі роботи з дітьми старшого дошкільного віку	171
--	------------

Сон С. І. Формування у дітей моральних соціально-комунікативних вмінь та навичок засобами використання в роботі інтелектуальних карт та коректурних таблиць	173
---	------------

Фененко А. В. Інформаційно-комунікаційні технології в логопедичній роботі	182
---	------------

Швидка І. А. Застосування методів тривз у роботі з дітьми дошкільного віку	183
--	------------

РОЗДІЛ V. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ ЗМІНИ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ ЗВО

Божок Н. В. Діагностика стійкого інтересу до професійної діяльності	186
---	------------

Данильченко І. Г. Використання інтерактивних технологій у процесі формування еколого-літературної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти	187
---	------------

Дем'яненко С. Д. До питання дистанційного навчання фахівців дошкільної освіти	188
Загородня Л. П. Використання рольової гри у підготовці майбутніх директорів до забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО	189
Концеренко В. А. Формування інноваційних компетенцій майбутніх вихователів ДНЗ	191
Косенчук О. Г. Інноваційно-освітні технології як засіб підготовки конкурентоспроможного фахівця сучасного закладу дошкільної освіти	193
Легін В. Б. Готовність вихователя ДНЗ до інноваційної діяльності	194
Осіп Н. Б. Інноваційні технології у процесі підготовки педагога-дошкільника до фізичного виховання дітей	196
Пастушенко Н. Б. Формування професійної компетентності майбутнього вихователя сучасного дошкільного закладу як суб'єкта інноваційної діяльності	197
Пихтіна Н. П. Професійна підготовка фахівців дошкільної освіти до профілактики негативної поведінки у дошкільників засобами інтерактивного навчання	200
Рида Н. В. Підготовка майбутніх викладачів до розробки навчальних курсів на засадах принципу наступності та перспективності	202
Тернова Л. В. Підготовк аінструкторів з фізичної культури дошкільного профілю до впровадження інноваційних технологій в практику роботи ЗДО	204
Федорович А. В. Ідеї Софії Русової щодо змісту підготовки фахівців дошкільної освіти	205
Франчук Н. П. Особливості навчання студентів бакалаврів спеціальності 012 Дошкільна освіта курсу «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми»	206
Цветкова Г. Г. Модернізація змісту підготовки майбутніх фахівців дошкільного профілю	209
Химич Н. Є. Виховання духовного потенціалу майбутніх педагогів у процесі викладання курсів духовно-морального спрямування	210
Шелковнікова В. В. Інтерактивне навчання як засіб оптимізації роботи педагогічного колективу закладу дошкільної освіти	211
РОЗДІЛ VI. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
Городиська В. В. Наукові підходи до інноваційної діяльності педагога-дошкільника	213
Данильчик М. В. Особливості психолого-педагогічного супроводу сюжетно-рольових ігор дітей старшого дошкільного віку	214

Кожа О. П. Технології підвищення рівня професійної компетентності вихователів ЗДО	216
Мельник Н. І. Європейський досвід підвищення кваліфікації працівників дошкільної освіти	217
Олійник Л. М. Хмарні технології як засіб підвищення кваліфікації керівників закладів дошкільної освіти Миколаївщини	219
Таран В. О. Майстер-класи, творчі майстерні як інноваційні форми роботи з педагогами	220
РОЗДІЛ VII. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ ЗАРУБІЖЖЯ	
Прудник В. В. Інноваційні технології комп'ютерної грамотності у дошкільних навчальних закладах Великої Британії	225
Роменкова В. А. Проблеми інновацій в дошкільному освітанні	226
Фунтікова О. О. Дошкільна освіта в австрії та фактори стримання впровадження інноваційних технологій	227
Шапарєва Г. П. Освітня технологія «Ситуація» Л.Г. Петерсон	228
РОЗДІЛ VIII. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР	
Редзюк Т. О., Салата Н. І. Інноваційні технології в дошкільній педагогіці в контексті глобальних трансформацій ХХІ століття	231
Шулигіна Р. А. Розвиток креативності майбутнього вихователя: шлях до євроінтеграції	232
Фасолько Т. С. Гуманістична спрямованість інноваційних процесів у системі дошкільної освіти	233
Якушко К. Г. Критерії успішності здійснення педагогічних інновацій	234
РОЗДІЛ IX. ІННОВАЦІЙНІ УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
Безсонова О. К. Змістовні та процесуальні характеристики технології наставництва в системі управління професійним розвитком молодих педагогів у ЗДО	236
Закаблучна В. Ю. Інноваційні управлінські технології в системі дошкільної освіти	237
Косенко Н. М. Напрями демократизації управління дошкільним закладом	239
Низковська О. В. Моделювання предметного освітнього простору закладів дошкільної освіти: нормативне врегулювання	241
РОЗДІЛ X. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕРСПЕКТИВНОСТІ І НАСТУПНОСТІ МІЖ ДОШКІЛЬНОЮ І ПОЧАТКОВОЮ ОСВІТОЮ	
Авраменко К. Б. Використання інноваційних технологій як умова реалізації наступності між дошкільною та початковою ланками освіти	245
Дюміна І. В. Забезпечення наступності між дошкільними навчальними закладами і початковою школою в межах	245

освітнього округу

Горела І. М.

Перспективність та наступність між дошкільною і початковою освітою 253

Луценко І. О.

Інноваційні технології реалізації принципу перспективності і наступності між базовим компонентом дошкільної освіти і державним стандартом початкової освіти 253

Полевикова О. Б.

Словоцентризм как лингвометодическая инновация в реализации преемственности между дошкольным и начальным образованием 255

Порядченко Л. А.

Інноваційні технології реалізації наступності в навчанні дітей 5-6 років будувати свої висловлювання у формі опису 256

Фещенко О. В.

Дошкільня й початкова школа: наступність, технології, державна підсумкова атестація 258

АВТОРСЬКА ДОВІДКА

261

уровнях и во всех проявлениях. Не случайно в современных гуманитарных науках наблюдается возрастающий и все более пристальный интерес к слову – причем не только со стороны филологов, но также философов, историков, богословов, психологов, этнологов, генетиков, математиков, специалистов в области электронных технологий. Слово в наши дни особенно плодотворно изучается на стыке наук, в том числе, например, лингвистики и математики, генетики и этнопсихологии.

Именно слово сочетает в себе постоянство потенциала и смысловую свободу при абсолютной неизменности формы, оно может развиваться бесконечно и продуцировать различные смыслы на протяжении длительного временного отрезка.

В этой связи слово можно рассматривать как идеальную модель, как свернутую форму всего языкового опыта и средоточие всей его структуры. При этом не вызывает никакого сомнения факт того, что все указанные потенциалы проявляются в составе единиц более высокого уровня, идущих от предложения к тексту. Фактически предложение выступает как сфера, среда проявления слова, но оно не обладает тем постоянством, которое заложено в форме слова и которое, как ни странно, присуще тексту.

У детей сознательное отношение к языку начинается с проникновения в его лексическое богатство. Поскольку слово – активная единица речи, то изучению лексемы следует уделять должное внимание на всех образовательных уровнях. Достаточный лексический запас и сознательное его понимание – одно из условий свободного владения устной и письменной речью, что является фундаментальной основой развития учебно-познавательной активности детей.

Итак, словоцентричное направление лингводидактического исследования позволит обновить подходы к языковому образованию и речевому развитию детей старшего дошкольного и младшего школьного возраста, когда слово будет усваиваться как функциональная единица; обеспечит условия, с помощью которых задачи формирования языковой и речевой компетенций детей будут успешно реализованы.

ЛИТЕРАТУРА

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика : Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах : [підручник] / За ред. А. М. Богуш. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. – 704 с.
2. Полевикова О.Б. Методологическая сущность словоцентризма в контексте синергетики Павла Флоренского/ Полевикова О.Б. // Transformacja środowiskamiędzynarodowego i jejowielowymiarowość, Tom 5, R. Kor-donski, A. Kordonska, D. Kamilewicz-Rucińska (red.), Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Lwów-Olsztyn 2017, 426 с., авт.: s.407-418.
3. Полевикова О.Б. Проблемы реализации принципов обучения языку на основе словоцентризма / Полевикова О.Б. // Children&Schools. Issue 4 (2), (October), Volume 39. Oxford University Press, 2017. – P.1245-1250.
4. Полевикова О.Б. Психологические основы языкового образования и речевого развития детей на основе словоцентризма / Полевикова О.Б. // Науковаскарбниця освіти Донеччини // За ред. Вакуленка В.М. – Слов'янськ: Дон. обл. ІППО, ДонНУ, 2017. - № 2. – С.75-78.
5. Полевикова О.Б. Роль слова в языке и речи ребёнка / Полевикова О.Б. // Osobowość, społeczeństwo, polityka: Mater. VIMIędz. Konf. Nauk.-Prakt. / Pod red. J. Kota. – Część 1. – Lublin: WSEI, 2017. – S.149-152.

УДК 373.2.016:81-028.31

Порядченко Л.А.,

Педагогічний інститут

Київського університету імені Бориса Грінченка

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НАСТУПНОСТІ В НАВЧАННІ ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ БУДУВАТИ СВОЇ ВИСЛОВЛЮВАННЯ У ФОРМІ ОПИСУ

Вміння чітко, логічно і грамотно описати об'єкт або подію, донести до співрозмовника певну думку - це справжнє мистецтво, яким володіє далеко не кожен з нас. У чому ж причина? А причина в тому, що починаючи з раннього дитинства, нас не вчили мистецтву живого слова, не заклали тієї мовної бази, якою ми могли б вміло користуватися в процесі вираження своєї думки.

Сенситивним періодом у становленні промови людини, у формуванні вмінь правильно і чітко висловлювати свою думку, використовуючи для цього різноманітні засоби рідної мови, є період дошкільного дитинства і початковий етап навчання в школі.

Велике значення в розвитку мови і мислення дитини має робота над описом, як одним з видів монологу, безпосередньо на уроках.

Проблематика навчання опису була предметом дослідження як у дошкільній (В.В.Гербова, О.Я.Зрожевська, С.В.Ласунова), так і в шкільній лінгвометодиці (О.П.Глазова, З.О.Доморацька, Л.М. Міненко, Г.І.Сорокіна, В.А.Собко). Вченими описано варіативні методики навчання описового мовлення дітей дошкільного (М.М.Алексеева, А.М.Богуш, А.М.Бородич, Л.В.Ворошиніна, Н.В.Гавриш, Е.П.Короткова,

Г.М. Ляміна, Е.І. Тихеева, О.С. Ушакова, В.І. Яшина та ін.) та молодшого шкільного віку (Н.О. Будна, Н.А. Головань, Л.О. Верзацька, М.С. Вашуленко, Т.О. Ладиженська, Н.І. Лепська, М.Р. Львов, М.М. Наумчук, К.С. Прищепа, Н.Ф. Скрипченко, Г.А. Фомічова та ін.).

Але, як показує практичний досвід, не завжди вчителі та вихователі мають достатні знання про опис, що допомогло б їм у їхній подальшій практичній, безперервній, послідовній роботі з дітьми в процесі засвоєння цього типу мовлення.

Тому, метою нашої статті є представлення методичних особливостей навчання опису дітей 6-и років у першому класі з урахуванням вимог наступності, в основі яких лежить *формування умінь висловлюватись у формі опису*.

Насамперед зазначимо, що для здійснення процесу розвитку мовлення дітей на основі опису, що спрямований на реалізацію наступності, необхідним є вирішення таких **завдань**: удосконалення й подальший розвиток навичок будувати описи, здобуті в дошкільному віці; формування в дітей початкових умінь будувати висловлювання – описи.

Для реалізації визначених завдань у реальному процесі навчання опису дітей 6-річного віку нами розроблено зміст згідно з принципом наступності. Він формується за такими блоками: *комунікативний* – мовний зміст для формування в дітей навичок і умінь будувати висловлювання-описи в усній формі; *лінгвістичний* – зміст для здійснення метамовної роботи щодо опису (як необхідна умова для об'єктивації опису як одиниці мови і подальшого формування мовленнєвих умінь); *рефлексивний* – зміст для первинного формування умінь будувати описи.

Методика введення в мовлення дітей специфічно-описового мовного матеріалу передбачає й відповідне специфіці кожного змістового блоку застосування **методів** навчання опису. Із практичних (дотеоретичних) методів використовуються бесіди, перекази, загадки, мовні дидактичні ігри, лексичні вправи, вправи на побудову описів та ін. Із практично-теоретичних методів застосовуються такі: спостереження над реченнями, словосполученнями, що здатні утворити описи, над структурою опису, мовний аналіз, синтез, моделювання структури опису, порівняння різних типів висловлення, співставлення, абстрагування, класифікація мовних одиниць, виокремлення суттєвих ознак тощо. Крім лінгвометодичних методів, необхідно використовувати й загально-дидактичні методи: інформаційно-рецептивні: пояснення педагога, читання творів з аналізом їх змісту, структури, бесіди узагальнювального характеру, репродуктивні: вправи, дидактичні ігри, евристичні бесіди, запитання, частково-пошукові методи, дослідницькі методи. Отже, наступність у використанні методів навчання опису полягає в тому, що вони підібрані з урахуванням комунікативного й лінгвістичного досвіду дітей, специфіки імпліцитного й експліцитного характеру їхніх знань про мову, емпіричного й наукового шляхів засвоєння мови та особливостей удосконалення мовленнєвих навичок і початкового формування мовленнєвих умінь.

Реалізація наступності в **організаційних формах** навчання опису проявляється у використанні їх з поступовим ускладненням. Серед організаційних форм, що використовуються в навчанні, є такі: *групові* (уроки, спостереження, дидактичні ігри, екскурсії тощо), *тематичні, інтегровані, комплексні*. Під час навчання шестиліток опису на уроках, заняттях, у процесі ігор, екскурсій, спостережень необхідно використовувати такі форми роботи: *фронтальні, індивідуальні, індивідуально-групові* і т. ін.

Під час упровадження методики навчання опису дітей 6-річного віку доречним є використання лінгвістичних **засобів** навчання, які забезпечують ефективність розвитку мовлення дітей – мовний матеріал: словосполучення, речення, тексти; дидактичний матеріал: загадки, прислів'я, казки, приказки; наочний матеріал: підручники, книги для позакласного читання, предметні та сюжетні картинки, предмети, іграшки, об'єкти навколишньої природи; технічні засоби навчання: комп'ютерні програми, діапроектори (слайди), відеоманітофон, телевізор, магнітофон.

Навчання шестирічок здійснюється у три **етапи**. Відповідно до *комунікативно-збагачувального етапу* формування мовленнєвих навичок дітей відбувається з урахуванням видів опису, обсягу, кількості мікротем та ступеня їх розгорнутості, інформативності опису, синтаксису зв'язного цілого і граматичних способів міжфразового зв'язку, синтаксичних особливостей описів. *Когнітивно-збагачувальний етап* навчання дітей передбачає усвідомлення змісту поняття “опис” як тексту, висловлення, тобто здобуття експліцитних знань. На *мовленнєво-творчо-рефлексивному етапі* навчання дітей здійснюється згідно з формуванням умінь рефлексувати опис як особливу одиницю мовлення, вміння контролювати й оцінювати власне мовлення й мовлення товаришів.

Отже, методика розвитку мовленнєвих умінь дитини в галузі опису – це не звичайне емпіричне засвоєння дітьми 6-річного віку словосполучень та речень, які можна використовувати при створенні описів різних видів, а багатогранний процес осмислення значення та необхідності добору його змісту, доречного відбору мовних засобів у мовленнєвій діяльності та рефлексія як над утворенням власного мовлення, так і контроль за мовленням однолітків.

Наукове видання

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ
Збірник абстрактів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
м. Переяслав-Хмельницький, 28-29 березня 2018 р.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PRESCHOOL EDUCATION
Book Abstracts of International Scientific and Practical Internet Conference
Pereiaslav-Khmelnytskyi, March 28-29, 2018

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

На світлинці обкладинки вихованці закладу дошкільної освіти № 7 «Берізка» м. Переяслава-Хмельницького Київської обл.